

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Udrag fra Noveller

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Noveller", i Blicher, Steen Steensen: *Noveller*, udg. af Esther Kielberg ; Henrik Ljungberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 324. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blic03val-shoot-idm140515386613552/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Noveller

eller anden vinkel er de fleste optaget af sammenhængen mellem hans livs historie og hans kunsts historier. Set i sammenhæng har Blicher-forskningen vel indtil nu stillet disse to hovedspørgsmål: Handler novellerne om livets tragedie? Eller er »livstragedien» en effektiv kulisse, et behændigt brugt episk værktøj, erhvervet gennem omfattende læsning af stort og småt i den vesteuropæiske litterære tradition?

Bredden i eftertidens opfattelse angiver i hvert fald en væsentlig årsag til, at St. St. Blicher efter sin død erobrede en læserskare han end ikke kunne drømme om i levende live. Men det bør ikke undre, for i hans forfatterskab forenes det underholdende med det komplekse, det lettilgængelige med det tankevækkende.

X. Tekstform

Med hensyn til forkortelser, se den indledende forkortelsesliste i afsnittet *Noter*.

Manuskripterne til Blichers noveller er ikke bevaret, fraset et enkelt (til novellen *Tvillingerne*).

Tekstens trykgrundlag er *SSk*, som er sammenholdt med *DN*. *E Bindstouv* er dog trykt efter *Lv* på grund af denne udgaves synoptiske opstilling af teksten og Peter Skautrup's oversættelse til rigsdansk; oversættelsen er sammenholdt med 1942-udgaven (*PSEB*); selve teksten til *E Bindstouv* er sammenholdt med *SSk*.

Blichers spatieringer af person- og stednavne er udeladt. Øvrige spatieringer er bevaret i form af kursivering. Kapitæler kursiveres ligeledes.

Nærværende udgave medtager ikke de anførselstegn, som i tekstgengivelserne fra Blichers egen tid og i *SSk* indleder de enkelte tekstlinjer i breve (*Siddig Opvaagnen* s. 83-84) og verslinjer i digtstrofer (fx. *E Bindstouv* s. 234 og 236).

Principper for tekstrettelser

Principielt er tekstgrundlaget *SSk*, der bringer originaludgaverne med enkelte rettelselser af åbenbare trykfejl (se *SSk* I, 5-6). Dog er der taget hensyn til visse rettelselser i *DN*, der har korrektioner af nogle flere formodede *Stave- eller Sjuskefejl* (I, 315). – I tvivlstilfælde er uoverens-

stemmelser mellem teksterne i SSk og DN sammenholdt med førsteudgaverne og de udgaver, der kom senere i Blichers levetid, dvs. SN og GnN.

I øvrigt er Blichers ukonventionelle ortografi og tegnsætning i videst muligt omfang respekteret.

Rettelser mod SSk er foretaget efter følgende principper:

Åbenlyse trykfejl i SSk er stiltiende rettet, fx *deels som Ædikke* og *deels som Vand* < *dels som Ædikke* og *deels som Vand* (s. 183).

Formodede trykfejl eller tilsyncladende utilsigtede skrivefejl, der stammer fra førsteudgaverne og indgår i SSk, er rettet med belegg i SN og/eller GnN og optaget i en rettellesliste, ex.: *Sknapperie* < *Skupperie*; *Trolddommen* < *Trolddommen*, *astheniske* < *astheniske*. Se dog også SSk's rettelleslister, variantafsnit og noter, der registrerer en del af fejlene.

Enkelte former i SSk, som går mod både førsteudgaverne, SN og GnN, er rettet og indgår ligeledes i rettelleslisten, ex.: *Isabel* *Jesabel* (ej rettet i DN); *viklede* *vifrede* (*vifrede* optræder som rettelser i SSk, men er rettet tilbage til *viklede* i DN).

Blichers vekslende stavemåder af samme ord er – som i SSk – ikke egaliseret, ex.: *Schatol*, *Chatollet* (s. 82), *Skatol* (s. 211); *hviakede* (s. 99), *hviskede* (s. 104). – Om retningslinjer for rettelser af Blichers jyske stavemåder i *E Bindstouv*, se SSk XXVI, 287.

Decideret meningsløs tegnsætning er søgt normaliseret – oftest med støtte i DN – fx med hensyn til brug af anførselstegn ved direkte tale. Således to steder i *E Bindstouv*:

1) »Hva skaer A (...) *Aa hvis æ den Kihst?* – »*Dim nohanner*« < »Hva skaer A (...) *Aa hvis æ den Kihst?* – *Dim nohanner* («Hvad skaer jeg (...) *Og hvis er den Kihst?* – »*Dim maaske*.«) (s. 250 og 251). (Dette – og det flg. – eksempel er dog ikke hentet i DN.)

2) «(...) *vahr epo jens Hammel*./*Aa A veed et* (...)» < «(...) *vahr epo jens Hammel*./*aa A veed et* (...)» ((...) *være paa ens Hammel*./*Og jeg ved ikke* (...)) (s. 262 og 263). – Begge tekststeder er rettet med belegg i Peter Skautrup's oversættelse.

Alle fortællinger og sange i *E Bindstouv* indledes og afsluttes med anførselstegn, uanset brug heraf i SSk og originaludgaverne.

I *juleferierne* er alle afsnit nummereret i overensstemmelse med GnN, hvorimod førsteudgaven og SSk's udgave kun nummererer de første fem afsnit.